

Zas Latweeschu draugs.

1840. 26 Dezbr.

52^{tra} lappa.

Jāunās sīnās.

Is Peterburgēs. Pats augsti zeenigs Keisers 6tā Dezember waldidamam senahtam laidis grahmatu, is kurras tē saweem lassitajeem par preeku Audinajam schohs wahrduš: "Ar saweem raksteem, ko 6tā Dezember 1828 waldidamam senahtam effam laiduſchi, mehš pawehlejam, lai a tſtauka karrā-wihreem no ſemtigas kahrtas, kas karrā ſaſchauti un wairs ne warroht strahdaht, weenu no winnu dehleem is karrā-ſkohlneekēem us wiſſu muhſchu dohd atpakkat, un prohti to, ko winni paſchi ſew iſlaſſihs. Bet kad mehš nu weenā gabbalā us to dohmajam, kā pahr teem karrā-wihreem, kas ſew jau gohdu nepelnjuſchi, jo labbaki warroht gahdaht, tad effam par labbu atſinnuſchi, lai ſcho paſchu ſchehlaſtibu arri tahdeem karrā-wihreem no ſemtigas kahrtas parahda, kas kautgan karrā naw bijuſchi ſaſchauti, tateſchu zaur ſlimmibu woi ne warr redſeht wairs, woi rohkas un kahtjas ne kuſteht, un kam zitta palihga naw."

Is Pehrnowas. Muhsu polzeije 6tā Dezember, dauds kriſtijeem zilwekeem par leelu preeku, irr aiſleegufe, lai pa kophmannu bohdehm, kas ſchlenkes naw, brandwihnu wairs ne pahrdohd, jo tahm ne maſ ne eſoht brihw, un zaur to ſautini jo deenas jo wairak palaiſchotees un jo leelakā nabbadſibā krihtoht.

Is Londones. Sahl arri tur niſnas baſkes atrastees. Tapedz arri ſehnineene 6tā Dezember ſawai jaunpeed ſimmuſchi meitina iſlike tahi weeglas baſkes eepohteht.

Is Greekeru ſemmes. Greekeru juhrā atrohdaht zittu ſallu ſtarpā weena, ko ſauz Zante. Tur gaddijahs ka no 16tas lihds 18tai Oktober ſemme 48 reises trihzeja, brihſcham ſtipraki, brihſcham lehnaki. Weenreis, un prohti: to beidsamu deenu pulkſten 10 no rihta iſt neganti ſipri, ka dauds nammu un arri patte leela pils pa wiſſam ſagahſahs, un ne weens pats nams wairs ne bija, kas ne buhru lahpijams. Wairak kā 50 zilweki, ſewiſchli dauds ſirmgalwi, un ſewas us gruhtahm kahtjahm, kas ahtrumā ne ſpehje ſaukā kluht, ſawu nahwi tur atradduſchi. To ſlabdi, kas tikween pilſatā notikkuſe, rehkina jau us 2 miſſioneem dahlderu. Un weht ne ſinn, zil leela ta nelaine zeemōs bijuſe, kur, kā teiz, wiſs gluſchi eſoht iſpohſtihts. Gubernaters paſchā laikā bija atnahjis,

Ead semmes trihjeschana fahjahs, un winsch tuhlin zil warredams dsinnahs, teem nelaimigeem palihdseht. Likke 18,000 dahlderus nabbageem isdalligt, un sohlja teem laudim, kas tuhlin sawus nammus atkal gribbeja usbuhweht, 200,000 dahlderus pasneegt us atdohschanu. Buhmeisteri arri ahtrumâ no waldischanas puffes tikke atstelleti, lai palihds pee buhweschanas. Bet pa to starpu leels pulks telteu irr sawests un salikts laukâ preeksch wisseem, kas wehl bes pajumta. — Lihds Nowember mehnescha widdu semmes trihjeschanas ne mas ne beidsahs. Bet brihnums! pa wissu to laiku tur ne atraddahs ne weens zilweks, kam ar zittu kahds stribdinsch pee teefas buhtu bijis. Tapeh; mahjam: skartaitees us Deewa pirkstu, tad nemeers juhfu starpâ wairs ne buhs.

Widssemmes un Kurssemmes Latweeschu draudsehm, wianna mahzitajeem un zeenigeem fungeem.

Mihsti draugi! Wezs dasch labbam gan wehl pasihstams mahzitais jums kahdu gramatu gribb rakstih un no tahlenes sawâ garrâ nahkocht, juhs us pascheem seemas swebhtkeem gribb apmekleht no mahjahm us mahjahm un pahrraudsicht, kâ jums klahjahs pee meefas un dwehseles. Gan ne wissu no azzim pasihstu, bet wissu juhfu mahzitaju draugs buhdams, es, kâ juhfu tâ salkocht dwehsele peemahjotais un draugs, ir juhs prohtu mihleht un gohdacht, kâ katram mihlestiba un gohds peenahkahs.

Tad nu apfweizinaju katru buhdinu, kur ween seemas swebhtke gaischums firdis apspihd, un waizaju: woi wissi pahrtikkuschî un pareisi apkohpti ar to dahrgaku mantu, ko Kristus no debbesim atnessis un ko lai mahzitaji peh; Deewa prahca baggati jums isdalla no wiffas firds? Paldees Deewam! tâ skann weenlihdî ar wiffahm rakstu sinwahm, kas scheidt pee mums Pehterburgâ tai wiffangstakâ basnizas teefâ, kurras preekschsehdetais no basnizas puffes esmu, atnahkuschas, gohds Deewam! Jesus Kristus, tas stuhra almins muhsu tizzibas, ifswebhteenâs mums preeksch azzim tohp wests, wezzeem kâ jauneem un tapeh; wianna swebhts gaischums jauti spihd no augstahm debbesim lihds katru buhdinu, kur Deewa behrni dsihwo un wianna swebhta mahziba atskann no basnizas un nahk mahjas weetu darriht pee mums un muhsu behrneem, tâ ka meh; jeb;schu gan mas pahrtikkuschî lautini eeksch laizigohm mantahm, tomehr baggati warram palikt eeksch Deewa. — Par to it no firds preezajohs un tadeht tahlaki waizaju: Woi arri juhs wissi, kâ Kristus tizzibas beedri eeksch mihligas fabeedrohschanas bes firds noskumfchanas seemas swebhtkus fwinnat? woi wiffas galwinas, bes tahm, ko Deews zaur laizigu nahmi pee sewis nehmis, weenâ weetinâ, kâ laulati draugi, wezzaki un behrni klussâ garrâ wehl kohpâ dsihwo? jeb woi zits labs, gan wehl pee dsihwibas, tomehr no Deewa rohkas us tahku semmi aiswests tappis, kam juhs labpracht no swebhtke rauschehm kahdu gabbalinu dohtut, bet ko juhfu rohkas ne warr atfueegt un par ko juhfu firds behdajahs? Zeescham tâ irr! atbild dauds balsis: mans wihrs, mans dehs, mans brahlis, mans bruhgans saldatâs aisgahjis un rekti kahda masa sinna no tahda man nahkusi. Nu, m. dr., kas sinn, woi es pee tam jums ne warreschu palihdseht un juhs atkal saweenocht ar schem aisgahjuscheem mihleem. — Pawissam seezeet wehrâ, kâ saldatu ammat; gohda ammat; ja tas ar Deewam tizzigu, paklausigu un drohschu prahtu tohp us-

nemts un kohpts, un ka Deews sawus behrnus ne kahdâ weetâ bahrinus ne atstahj. Un tad prezajetees, jo es dascham labbam meera sinnu no teem aischajuscheeem warru doht. — Dauds wairak ne kâ tuhkstoschi no juhfu brahsteem dsihwo lihds ar mannim schinni Keisera pilsehtâ un winnaas aprinzi, kur winneem, ja tee labbi usweddahs, labbi klahjajs pee meefas, jo Keisars tohs mihlo; un ka ir pahw winnu dwehseles labklahschanu taptu gahdahs un ka schee sweschineeki, kas lihds schim kâ iskliduschas awis bes ganna eeksch aklibas staigaja, to zellu us muhschigu dsihwofschanu warretu atrast, tapehz mihlajs Keisars ir schai Latweeschu draudsei ihpafchu tizzigu mahzitaju, ar wahrdu Knieriem, eezehlis un to lohne, lai winsch wisseem Latweeschu saldатеem winnn wallodâ to swehtu Deewa wahrdu Auddinatu un winnu dwehseles apkohptu. Ir ihpafchu ruhmes weetu istabai, Smolna-bagadelni Keisars teem lizzis eerahdiht, kamehr wehl pilniga basniza teem nam. Tai Latweeschu draudsei arridsan no paschas zilts islassiti basnizas pehrminderi, kurre galwa, bes ta jau minneta mahzitaja, tas no wisseem mihlehts gohda wihrs Pehters Jahns irraid, un kas no wiffas firds pehz to dsennahs, ka draudse wairumâ eetu eeksch gohda preeksch Deewa un zilwekeem. Es pats, juhfu brahsteem to preezas wahrdu no Kristus ta pestitaja daschdeen Auddinajeht, esmu redsejis, ar kahdu firds ilgochyanu un preeku schee pehz meera isfalkuschy fanemm to debbes maisi, ko Deewa schehlastiba teem zaur mahzitaju pasneeds eeksch mihla Deewa wahrda. — Tad nu gan wifs labbi buhtu, ja tiklai ta ruhmes weetina wiffus Deewa wahrda klauftajus warretu usnemt, jo prett draudses leelumu ta eerahdita istaba pahrdauds masa. Tapehz tee faspaiditi lohzekli lihds ar teem, kam ahrpuffe japaleek, no Deewa isluhguschees padohmu, kâ gan pee kahdas pilnigas basnizas warretu tikt, lai ne aiskaweti taptu eewangeliuma swehtibu eemantohht, un karsti juhdscht. ~~Deewa gars teem prahâ dewis, paschi zil spehdami ruhperees un palihgu melleht pee Widsemmes un Kursemmes tizzibas un wallodas beedreem; un tas pats gars winnu firds lizzis arspihdeht to zerribu, ka Deews, tâ-kâ muhsu Pestitais ar mas maieshm un siwtinu 4000 isfalkuschus sinnaja ehdi-naht, — ir pee tahm no tehwa semmes salassitahm mihlestibas dahwanahm, sawu baggatu swehtibu tâ sinnahs peelikt, ka mehsh scheit Pehterburgâ Latweeschu basnizu warrefim zelt un ar Deewa palihgu usbuhweht kam wiffu schehligam debbesu Tehwam par gohdu, draudsei par muhschigu labklahschanu un wiffееm tehwa semmes labdarritajееm par augliqu preeku, kas ne suddihs neds schinni neds winnâ pasaulê, kur mehsh beidsoht tatschu wiffi taspim sapulzinati no katras schihs pasaules basnizas tai leelâ debbes basnizâ, flawu un gohdu doht ar engelu mehlehьm kam, kas dsihwojoht, zee-schoht un mirstohht kâ Pestitais wiffus tizzigus no grehkeem grihb pestiht, no muhschigas pasufchanas isglahbt un debbes Tehwam peewest. — Ak kahds jauks preeks ir jums tad buhs, redsoht wiffus tohs, kam ir juhs zaur mihlestibas dahwanahm buhsfeet peepalihdsejuschy basnizu zelt un Jesum peewesti tapt!~~

Ja nu irr, m. dr., manna jums dohta preeku un behdu sinna no juhfu scheit buhdameem brahsteem. Bet kahda buhs manna luhgschana? "Brahlis tai brahtim palihds nohtes laikâ." Gan katrs schihs draudses saldats no sawas nabbadfibas sawu grassi ne taupihs, bet zil tahli schis masums ware sneegt, ja juhs ne gribbetut palihdsigas rohkas steept? Ja nu juhs, m. dr., schai luhgschanai aufis un firds gribbat atwehrt, tad lai ikweens no jums ir to masaku dahwanu sawam mahzitajam kâ

mihlestibas sīmi eebohd un ſawu wahrdu leef peerakstih; un mahjitais tahs ſalaffitas dahwanas lihds ar to kristigu deweju wahrdeem pee mannim atſubtih; tad es jau kuhtrs ne buhſchu gabdaht, ka tas Deewam patihkams darbs us preekſchu ſteigtohs. Es ſinnu, ka paſchi juhſu mahjitaji un zeenigi lungi jums ſcho grahmatu ne ween iſtahiſtihs, bet ir no ſawas puſſes labpraht ar jums beedroſees, ſaweem zitkahrtigeem mahziſchanas un maiſes behrneem tahs debbes maiſes un tahs muhſchigas dſihwoſchanas eemantofchanu atweeglinah, ſinnadami, ka no tahs ir zaur winnu palihgu ſcheit zeltas Latweeſchu baſnizas pateizibas dſeefmas un Deewa peeluhgſchanas atſkannehs, kas Widſemmes un Kurſemmes lungeem, mahjitajeem un draudſehm par ſwehtibu iſdohſees paſcheem kà winnu behrnu behrneem, jo tahdi mihlestibas uppuri Deewam labpatihk un ta Runga ſwehtiba paleef muhſchigi muhſchòs. Amen!

Samà laikà es zaur awihſehm kà peenahkàhs plaſchaku ſinnu dohſchu, ka muhſu zerriba naw kaunà palikkufi.

Pehterburgà, tai 14. Dezember=mehn. 1840tà gaddà.

P a u ſ ſ e r,

General-koſiſtoriuma preekſchfehdetais no baſnizas puſſes.

S i n n a.

Kas tee tahdi rakſti, kas pa ohtru puſſgaddu atrohdahs Latweeſchu draugu pawadoni jeb peelikkumà, woi arri tannis lappàs, ko us lihdsigu wiſſi eſſam likkufchi drikkſehi? — Irraid ſchee:

1) Jaunas ſinnas: weena no Illuſtes, diwas no Dirſas un Wellanes draudſes; un tahs diwas pimas ſinnas, kà paganu ſemmès eet ar ewangeliuma mahziſchanu. Grahmatu-neſſeji Sprantschu ſemmè. 2) Pamahziſchanas: — Pirms gulleht eij, apſohps) ſawu dwehtſett. ~~No wahrta ruttera pahr ſwehteem deſmit Deewa hauſleem mahziſs, un prohti: pahr ſtu lihds 10tam; kà mahziſs Deewu luhgt; ko mahziſs pahr ſwehtu kriſtibu, grehſu-ſuhdſeſchanu un ſwehtu wakkarehdeenu. Wehl pee pamahziſchanas, daſchadas. Weztechwu ſakkamu wahrdu jauna iſchuppa. Pamahziſchana, kà atmohtuſcham grehzineekam buhs pa reiſi atgahdatees un pee ſwehtiga apdohma kluht. Pamahziſchana us atwents-laitu. — Kriſtigi ſtahſti: bagaats nabbags; maſs behrns jau ſinn, ka Deews wiſſur klah; kriſtigs behrns atgreesh elka=deewa kalpu us kriſtigu tizzibu; woi tu to tizzi, ka eſſi grehzineeks?; ſlahpes pehz Deewa wahrdeem; diwi kriſtigi jaunekli wehrgòs. — Lihdsibas: bildes; Salamans un Rahtans; ahbols; zilwela buhſchana wirs ſemmes; tas praweets un tas kehninſch. — Dſeefmas: ſwehta luhgſchana, ar zitteem wahrdeem pa ſtarpahm; diwas rihta dſeefmas; ta dſeefma: "pawehlees ſawàs mohkàs" us trim wiſhehm; dſeefm. plauſchanas laikà 1840; dſeefm. woi ehbama woi plaujama; dſeefm. tahdà gaddà, fur Deews us laukeem maſ ween parahs da; apſchehlojees pahr nabbageem; baſniza irr ſwehta weeta, ta irr Deewa nams un tahs debbes wahrri; diwas wakkara dſeefmas; diwas dſ. aiſgahjuſchu draugu ſwehtdeendà. — Weſchta us ſwehteem ewangeliumeem, no mas atwents ſwehtdeenas lihds tai ſwehtdeenal pehz ſemas ſwehtkeem. 3) Stahſti pahr daſcheem wihreem, kas Wahzſemmè Luttera laikà dſihwojuſchi, un prohti: pahr Johrgi, Salkſchu ſemmes erzogu; Jahn Brenzi, Sturgarts prahweſtu; Urbahnu Reglus, Zelles general=ſuperdentu; un Jahn Fridriku, Salkſchu ſemmes kuhrwirſu.~~

Lihds 23. Dezember pee Rihges irr atnahkufchi 1195 fuggi un aiſbraukufchi 1170.

Brihw drikkſep. No Widſemmes General=gubernementes puſſes:
Dr. C. E. Napierſky.

R. 34561